

vonk

Boodschappers van de Eeuwige

'Hebt u ooit engelen gezien? Wij niet! De één gelooft er heilig in, een ander kijkt met milde ironie naar dit merkwaardige fenomeen. Misschien moet je wel een groot mystiek talent hebben om ze waar te nemen. En dat hebben we niet! Maar soms, in onze pastorale praktijk en daarbuiten, zagen we in mensen wel een verwijzing naar de Eeuwige zelf. Alsof ze boodschappers van een andere wereld waren en even boven zichzelf uitstegen.' Het zijn woorden van de oud-predikanten Renata Barnard en Folly Hemrica. Zij stelden een boekje vol engelenverhalen samen, waarin gewone mensen op redelijk invoelbare wijze een vonk laten overslaan van ontroering, bewondering, opwinding of verwarring. Er worden ontmoetingen beschreven met (dood) zieken, gevangenen ('bajesengelen'), zwervers en verslaafden ('straatengelen') en 'Bijbelse engelen'. Af en toe gelardeerd met fraaie stukjes poëzie. De bijbelse engelen detoneren wat met de beschreven verhalen van 'gewone' mensen. Mensen die bij de waarneemsters een bijzonder, onbeschrijfelijk gevoel teweeg brengen.

Op het moment dat je zoiets probeert na te vertellen vervliegt een groot deel van dat gevoel omdat woorden slechts armzalige duiders zijn. Toch is het de schrijfsters aardig gelukt om hun gevoel van verwondering te verwoorden. Maar om dat nu allemaal toe te schrijven aan engelen...

Engel met gebarsten vleugel, Renata Barnard en Folly Hemrica, uitgeverij Docete, € 8,50

kwakdenken

Bewust zijn?

'Het leven is eenvoudig, het leven is iets echts, het leven is levend.' Waar vind je ze nog, de tegeltjeswijsheden die een mens positief proberen te stemmen? Juist, in het tweemaandelijks magazine *BewustZijn*. 'Persoonlijke ontwikkeling' staat centraal in het blad, waarin de hoofdredacteur schrijft dat zij zich thuis voelt bij Rudolf Steiner (grondlegger van de antroposofie). Steiner komt bij haar 'telkens weer even om de hoek kijken'. *BewustZijn* besteedt aandacht aan de Duitse filosoof en natuurkundige Marcus Schmiede. Van hem leren we dat het bij ziekte 'is alsof de verbinding tussen de geest en het

lichaam ergens verbroken is'. De *TimeWaver* kan de verbinding tussen materie en geest tot stand brengen, zo wordt beschreven. Naast aandacht voor kwakdenken is er een interview met de actrice Julika Martijn. Zij schreef samen met Ton Jorna een boek over Etty Hillesum. Martijn laat ons weten dat zij veel 'merkwaardige synchroniciteiten' ziet tussen het leven van de in Auschwitz gestorven Etty Hillesum en de periode waarin Martijn aan een script van een voorstelling over Hillesum werkte. Tja.

BewustZijn, uitgever Onno van Lith, € 7,50 (incl. porto) of in de boekhandel

stille

Gedachten gevisualiseerd

In 2001 is achter de doopsgezinde vermaning in Twisk een slordig schuurtje opgeknapt tot Stille Boetje. Een meditatiekamer waarin naast een kruis en 'heilige boeken' ook een groen schrift ligt. In dat schrift zijn door de bezoekers gedachten opgeschreven. De doperse Twiskers haalden uit de gedachtestromen verschillende thema's die vervolgens door fotografe Jane Verijzer gevisualiseerd zijn. Zo zien we bij het thema 'gecodeerd' koeien met een nummer in het oor. 'Chaos' toont een totaal verwarde elektriciteitsmast. 'Belofte' laat een regenboog zien in een verstillend landschap. Veel fraaie, stralende natuurfoto's, maar ook foto's die de kwetsbaarheid van het leven weergeven. Het boekje is een cadeau aan de bezoekers van het Stille Boetje.

In de stille zal ik je ontmoeten is uitgegeven door de doopsgezinde gemeente Twisk. Te bestellen bij mevr. C. Laros, corrielaros@hotmail.com | 0227 57 05 96, € 6,65 (excl. porto)

gegrepen

Profetische gloed

In de vorige eeuw werd het bijbelonderzoek voortdurend beïnvloed door allerlei andere takken van wetenschap: antropologie, politologie, psychologie, filosofie etc. Steeds vanuit een andere invalshoek werden bijbelteksten en de achterliggende context tegen het licht gehouden en verklaard. Dat leverde talloze nieuwe inzichten op, en bevrijdde de bijbel van een hoop dogmatisch aankleefsel. Maar er ging ook wat verloren: de aandacht voor de Geest van, en in, en achter die teksten. Tot het boek *The Prophets* van Abraham Joshua Heschel verscheen. Heschel veegde fijntjes al die interpretatiemethoden van tafel en liet de profeten zien als mannen die gegrepen waren door Gods pathos. In en door de profeet keert God zich naar de mens toe. Krachtig, oorspronkelijk, meeslepend, sprankelend. Lang niet altijd makkelijk, nog steeds niet. Hoewel we tegenwoordig misschien minder moeite hebben met de precieze boodschap van de profeten, als met de wijze waarop de profeet zich gegrepen weet door God.

Tegelijkertijd ligt juist daar de kracht van het boek: lees het, en hou op met analyseren en denken en redeneren. Lees het, en laat je meeslepen door de kracht van Gods aanwezigheid in deze wereld, zijn zorg en liefde voor recht en mensen. Lees: er ligt nu een prachtige vertaling van Hans van der Heiden, met een terecht gebruik van de Naardense Bijbel. Lees, laat niets je tegenhouden. Lees, en laat je overspoelen door een profetische gloed die ook nu nog raakt en bindt. Lees!

door Wieteke van der Molen

De Profeten, Abraham Joshua Heschel, uitgeverij Skandalon (vertaling door Hans van der Heiden van *The Prophets*, Harper & Row New York, 1962), € 50,-

blootgegeven

Bedding van God

'Dit boek is mijn dagboek. Maar het gaat niet over mij, over mijn leven met alle dagelijkse gebeurtenissen of over mijn eigen ervaringen. Het gaat over de werking van God in 'mijn' leven. Mijn leven, dat in feite niet 'van mij' is, maar van Hem. Mijn leven en de persoon die ik ben, zijn in wezen niet van belang. Ze zijn niet meer dan de bedding waarin dit mystieke proces kan plaatsvinden.' Deze woorden schrijft Carine Philipse in de inleiding bij *Jij zingt in mij Jouw naam. Mystiek dagboek. Bloemlezing*. Bij het lezen van dit citaat, en ook bij het lezen van de titel van het boek, dacht ik: oef, wat moet ik met dat zweverige? Hoewel aangetrokken tot de Keltisch-christelijke mystiek, zou ik dit boek in de boekwinkel niet uit de kast hebben getrokken. Maar mijn volgende gedachte was: waarom zou ik me niet openstellen voor de gedachtegang van Philipse? Hoewel haar geloofstaal meerdere keren niet de mijne is, soms zelfs volledig

Tenzij anders vermeld, zijn de bijdragen op deze pagina's van de hand van Martin Maassen, martin.maassen@doopsgezind.nl

tegengesteld aan mijn geloofsbeleving – 'Ja, ik ben totaal onmachtig om ook maar iets te doen. Ik heb jou niets te bieden, Jij, die Alles bent. Jij geeft mij alles, 'om niet', gratis. Jij doet mij leven en ik mag alles aannemen uit Jouw hand' – is bewondering op zijn plaats. Zonder zich te bezondigen aan mooschrijverij geeft Philipse zich volledig bloot, en ze doet dit spontaan en authentiek. Dapper om dit te publiceren. Poëzie en proza wisselen elkaar af. Het is aan te bevelen het dagboek niet in één ruk uit te lezen, maar het te lezen als ware het een gedichtenbundel. Lees een stukje en laat het op je inwerken. Lees het in ieder geval met eerbied en respect.

door Jehannes Regnerus

Jij zingt in mij Jouw naam. Mystiek dagboek. Bloemlezing, Carine Philipse, uitgeverij Discovery Books, € 19,90

avonturen

Kinderboek

Ton van der Stelt, lid van de doopsgezinde kring te Harderwijk, heeft een kinderboek geschreven: *De avonturen van Bick en Pup*. De veertienjarige Yaxin Man verzorgde de illustraties. Het boek bestaat uit zeven verhalen en is bedoeld om voor te lezen, of voor beginnende lezers om zelf te lezen. De hoofdpersonen Bick en Pup zijn broer en zus, ze zijn twaalf en acht jaar oud en samen beleven ze veel spannende en leuke dingen. Een deel van de opbrengst van het boek gaat naar de Stichting Kinderen Kankervrij (KiKa).

De avonturen van Bick en Pup, Ton van der Stelt, uitgeverij Boekscout, € 13,45

De zonnetjes bij de besproken boeken & bladen geven de waardering van de recensent weer. Die kan uiteenlopen van één zonnetje (niet best) tot vijf (mag op uw nachtkastje niet ontbreken).